

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 124/05

mun. Chișinău

23 august 2023

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Ana CROITOR, în temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (2), art. 19 lit. b) și g), art. 37 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul efectuării controlului respectării regimului juridic al incompatibilităților inițiat în privința **dlui Radu Slipenchi**, consilier în Consiliul Raional Dondușeni, IDNP XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în XXXXX,

A C O N S T A T A T :

La data de 07.06.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea din oficiu cu nr. 04-16/827, privind eventuala încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către dl Slipenchi Radu, manifestată prin exercitarea/deținerea simultană a mandatului de consilier în Consiliul raional Dondușeni și funcția de director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni.

În conformitate cu art. 30, alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), sesizarea a fost repartizată aleatoriu, în aceeași zi, prin intermediul sistemului automatizat „E-Integritate”.

În ordinea art. 31 alin. (1) și art. 37 alin.(3) și (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate are obligația, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării, să efectueze verificarea prealabilă a sesizării întru stabilirea existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, cu emiterea unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, coroborate cu art. 75 Cod Administrativ, a fost demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării s-a constatat că, sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut sesizarea corespunde rigorilor legii, iar obiectul sesizat vizează aria de competență a Autorității Naționale de Integritate.

De asemenea, reieșind din prevederile art. 37, alin. (5) al Legii nr. 132/2016, care stipulează că, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la apariția stării de incompatibilitate au trecut mai mult de trei ani, inspectorul de integritate a constatat că, termenul în care a fost depusă sesizarea și termenul legal acordat verificării prealabile permite inițierea controlului.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în temeiul art. 31 și art. 37 alin.(4) din Legea nr. 132/2016, a fost emis procesul-verbal nr. 88/05 din 21.06.2023 prin care s-a dispus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința dlui Radu Slipenchi, pe motivul existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, manifestată prin exercitarea/deținerea simultană a mandatului de consilier în Consiliul raional Dondușeni și funcția de director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni.

Prin scrisoarea cu nr. de ieșire 04-05/4037 din 21.06.2023 (care conform avizului de recepție nr. DS8005087735AS a fost recepționată la 23.06.2023), dl Radu Slipenchi a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților și despre drepturile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În ordinea art. 85, alin. (3) și art. 87, alin. (1) din Codul Administrativ al Republicii Moldova, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

În fapt, ținând cont de normele legale menționate supra, în scopul exercitării atribuțiilor de control și acumulării materialului probatoriu relevant, în temeiul art. 19 și 20 alin.(1) lit. b)-c) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a accesat registrele informaționale disponibile și bazele de date (Registrul de Stat al Populației și baza de date a Serviciul Fiscal de Stat), precum și a solicitat informații și documente necesare controlului.

Conform răspunsului Comisiei Electorale Centrale, înregistrat în cadrul Autorității la 15.06.2023 cu nr. 2174 (în rezultatul solicitării de informații nr. 04-05/3643 din 08.06.2023), se atestă că, dl Radu Slipenchi (IDNP XXXXX) deține în prezent mandatul de consilier în Consiliul raional Dondușeni, fiind ales în această calitate în cadrul alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, mandat validat prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 29 octombrie 2019.

Conform art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dl Radu Slipenchi, deținând mandat de consilier, este subiect al declarării averii și a intereselor personale.

Potrivit informațiilor însoțite de acte confirmative prezentate de către Consiliul Raional Dondușeni (la demersul nr. 04-05/3644 din 08.06.2023 și nr. 04-05/5434 din 07.08.2023) se atestă că, prin Ordinul șefului Secției Cultură, Turism, Tineret și Sport Dondușeni, nr. 37-p din 10.07.2020, dl Radu Slipenchi a fost numit în funcția de director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni, începând cu data de 10.07.2020.

De asemenea, baza de date a Serviciului Fiscal de Stat, accesată în temeiul art. 20 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 132/2016, denotă că, pe parcursul anilor 2020-2022, subiectul controlului a beneficiat de venituri sub formă de salariu atît de la Consiliul raional Dondușeni (urmare a deținerii mandatului de consilier raional) cît și în cadrul Secției Cultură, Turism, Tineret și Sport Dondușeni (pentru exercitarea funcției de director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni).

De menționat că, sub aspectul analizei respectării regimului juridic al incompatibilităților în cadrul procedurii de control inițiate, în drept, inspectorul de integritate se bazează în principal pe prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), Legii nr. 768/2000 privind statutul

alesului local (în continuare Legea nr. 768/2000) și Legea nr. 263/2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local.

În același timp se reține că, potrivit art. 16 din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

Reieșind din prevederile art. 2 din Legea nr. 768/2000, consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor dețin statut de ales local.

Potrivit art. 7 alin.(1) lit. d) din legea menționată supra, mandatul alesului local este incompatibil cu calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale).

Conform articolului unic din *Legea nr. 263/2012 privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local*, prevederile literei d) se aplică șefilor și șefilor adjuncți ai organizațiilor subordonate autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială (întreprinderi municipale, instituții publice, servicii etc.).

Reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului, în vederea respectării dreptului la apărare, la data de 21.06.2023, prin scrisoarea cu nr. de ieșire 04-05/4054 (care conform avizului de recepție nr. DS8005087737AS a fost recepționată la 23.06.2023), dlui Radu Slipenchi i s-a solicitat în termen de 15 zile de la recepționare, să se prezinte la adresa Autorității / să expedieze în adresa instituției, inclusiv la adresa de e-mail : info@ani.md / sau la adresa poștală a inspectorului de integritate, punctul de vedere/explicațiile (în scris) asupra eventualei încălcări a regimului juridic al incompatibilităților, ce formează obiectul controlului.

Însă, în termenul acordat subiectul controlului nu a dat curs invitației și nu s-a prezentat/nu a expediat explicațiile sale asupra eventualei încălcări a regimului juridic al incompatibilităților.

Potrivit art. 20, alin. (2), lit. a¹) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate este obligat să respecte metodologia de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor (în continuare Metodologie). În context, conform pct. 81 din Metodologie, dacă persoana supusă controlului, în termen de 15 zile calendaristice de la confirmarea recepționării invitației de prezentare a punctului de vedere, nu și-a prezentat punctul de vedere, inspectorul de integritate emite actul de constatare.

Aprecierea inspectorului de integritate

Coroborând toate informațiile și documentele reflectate supra, acumulate în cadrul controlului, inspectorul de integritate atestă următoarele :

Dl Radu Slipenchi (IDNP XXXXX) deține în prezent mandatul de consilier în Consiliul raional Dondușeni, fiind ales în această calitate în cadrul alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, mandat validat prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 29 octombrie 2019.

Prin Ordinul șefului Secției Cultură, Turism, Tineret și Sport Dondușeni, nr. 37-p din 10.07.2020, dl Radu Slipenchi a fost numit în funcția de director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni, începînd cu data de 10.07.2020.

Situațiile de incompatibilitate ale alesului local sunt enumerate exhaustiv în conținutul art. 7 al Legii nr. 768/2000, completate de prevederile Legii nr. 263/2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local.

Astfel, potrivit art. 7 alin. (1) lit. d) și art. 8 alin.(1) din Legea nr. 768/2000, mandatul alesului local este incompatibil cu calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale). Alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

Conform pct. 2 din Legea nr. 263/2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, prevederile literei d) se aplică șefilor și șefilor adjuncți ai organizațiilor subordonate autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială (întreprinderi municipale, instituții publice, servicii etc.).

În ordinea art. 1 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală (în continuare Legea nr. 436/2006), se definesc următoarele noțiuni:

administrație publică locală – totalitatea autorităților publice locale constituite, în condițiile legii, pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale;

autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea - autorități publice, luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul raionului, municipiului Chișinău, municipiului Bălți pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației unității administrativ-teritoriale respective.

Potrivit art. 5 alin.(2) al Legii nr. 436/2006, autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în raioane sînt consiliile raionale, ca autorități deliberative, și președinții de raioane, ca autorități executive.

La caz, reieșind din răspunsul și actele expediate de Consiliul raional Dondușeni, înregistrate cu nr. de intr. 7381 din 09.08.2023, se reține următoarele :

Potrivit pct. 1 din Decizia Consiliului Raional Dondușeni nr. 3/4 din 29.11.2019 „Cu privire la reorganizarea prin separare a Direcției Educație, Cultură și Turism” s-a decis reorganizarea prin separare a Direcției Educație, Cultură și Turism cu modificarea denumirii în Direcția Educației, cu crearea unei noi persoane juridice cu denumirea de Secția Cultură, Turism, Tineret și Sport, începînd cu data de 1 ianuarie 2020.

Conform pct. 9 al Deciziei menționate supra : Se aprobă Regulamentul de activitate a Secției Cultură, Turism, Tineret și Sport, conform anexei nr. 3, în gestiunea secției se vor regăsi : Biblioteca publică raională „Ion Druță”, Casa raională de Cultură, Școala de Sport pentru copii și juniori, Activități de tineret și sport de nivel raional.

În consens cu pct. 7 și 12 din Regulamentul de activitate a Secției Cultură, Turism, Tineret și Sport – Secția propune spre aprobare Consiliul Raional, organigrama și statele de personal din aparatul secției și din instituțiile de cultură de nivel raional din subordine. Iar Șeful secției angajează, în baza cerințelor din fișa postului personalul aparatului secției și conducătorii instituțiilor subordonate de nivel raional.

Prin urmare, se explică că, odată ce persoana supusă controlului deținea mandatul de consilier în Consiliul Raional Dondușeni și ulterior a optat pentru o altă funcție (director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni) asupra căreia se extinde regimul juridic al incompatibilităților, intervine situația de incompatibilitate care urmează să înceteze pînă la expirarea termenului prevăzut de lege.

Reieșind din prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) și art. 8 alin.(1) din Legea nr. 768/2000, dl Radu Slipenchi, din data numirii în funcția de director a Casei Raionale de Cultură Dondușeni – 10.07.2020 a avut obligația legală de a renunța la una din calitățile (cea de consilier în Consiliul Raional Dondușeni sau de Director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni), în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității, adică pînă la 09.08.2020. Or, stabilirea termenului pentru întreprinderea acțiunilor în vederea înlăturării stării de incompatibilitate reprezintă în sine norme imperative sau categorice, adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Prin instituirea acestora, legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Studiind materialele dosarului de control și cadrul legal pertinent ce reglementează regimul juridic al incompatibilităților aplicabil alesului local, inspectorul de integritate conchide că, dl Radu Slipenchi, prin nesoluționarea în termenul legal prevăzut la art. 8 din Legea nr. 768/2000, a stării de incompatibilitate, manifestată prin exercitarea simultană a mandatului de consilier în Consiliul raional Dondușeni și a funcției de director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților. Or, ultimul avea obligația de a soluționa starea de incompatibilitate prin renunțarea la mandatul de consilier în Consiliul raional Dondușeni ori calitatea/funcția de director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni, în termen de 30 de zile de la apariția acesteia.

În context, se remarcă că, dl Radu Slipenchi a întreprins măsuri privind eliminarea stării de incompatibilitate peste termenul de 30 zile, prin renunțarea la mandatul de consilier în Consiliul raional Dondușeni, fiind în acest sens depusă o cerere către Consiliul Raional Dondușeni (înregistrată cu nr. de intr. 51 din 08.08.2023), care în aceeași zi, prin scrisoarea Consiliului raional Dondușeni cu nr. de ieșire 159 din 08.08.2023 a fost transmisă către Comisia Electorală Centrală.

De menționat că, la data de 16.08.2023, prin hotărârea nr. 1178, Comisia Electorală Centrală a hotărât ridicarea mandatului consilierului Slipenchi Radu, ales pe lista Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” în Consiliul raional Dondușeni, în baza cererii de demisie – hotărâre disponibilă pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale - https://a.cec.md/ro/print/cu-privire-la-atribuirea-unui-mandat-de-consilier-in-consiliul-raional-donduseni--2751_106964.html.

Respectiv, inspectorul de integritate apreciază că încetarea stării de incompatibilitate s-a realizat tardiv, cu încălcarea termenului stabilit de lege.

În corespundere cu art. 23 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru tragere la răspundere disciplinară, contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.

Prin prisma dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de

constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate.

Conform art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit art. 39 alin. (2) și (5) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În aceeași ordine de idei, se reține că la aplicarea sancțiunii sub formă de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcții publice sau funcții de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni.

Această concluzie derivă din prevederile art. 29 din Codul Administrativ, care statuează că, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă : a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

În circumstanțele examinate ce vizează faptele admise de dl Radu Slipenchi, se concluzionează că acesta a manifestat o vădită neglijență prin omiterea luării măsurilor cerute de îndeplinirea unei obligații legale, în termenul expres prevăzut de legislația în vigoare.

La caz, natura abaterii ține de aflarea în stare de incompatibilitate și nesoluționarea acesteia în termen, stare/situație care de fapt a încetat (tardiv) la 16.08.2023, faptele subiectului declarării fiind calificate ca măsuri de conformare la cerințele legale și drept urmare de atenuare a răspunderii.

În context, reieșind din informația consultată din Sistemul Informațional „E-Integritate”, se atestă că, subiectul controlului nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate, astfel, se reține caracterul unitar al abaterii.

Generalizând cele enunțate supra, în coroborare cu criteriile prevăzute de art. 39 alin.(2) din Legea nr. 132/2016 (lipsa prejudiciului adus interesului public, lipsa comiterii unor abateri similare anterior, natura abaterii, funcția deținută, precum și faptul că abaterea

a fost admisă la nivel local, fără a se răsfrânge la nivel național/internațional și asupra interesul public general), inspectorul de integritate nu atestă necesitatea de a aplica interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani, or, în circumstanțele de fapt și de drept expuse, măsura nominalizată nu este necesară, rezonabilă și nu este proporțională în raport cu scopul urmărit. Însă, pentru abaterea comisă, dl Radu Slipenchi urmează a fi sancționat prin aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de Codul Contravențional al RM.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 7 alin. (2) lit. a), art. 19 lit. g), art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate

D E C I D E :

1. Se constată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților de către dl Radu Slipenchi, prin nesoluționarea în termenul legal a stării de incompatibilitate generată de exercitarea simultană a mandatului de consilier în Consiliul Raional Dondușeni și a funcției de director al Casei Raionale de Cultură Dondușeni.

2. Se aduce la cunoștința dlui Radu Slipenchi actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de integritate**

Ana CROITOR